

ARNHEMISCHE SCOURANT

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal weels wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 75 in de drie maanden.

WOENSDAG 24 MAART.

De prijs der Advertentien is, van een tot vijf regels, f1.60, en voor elken regel daarboven 25 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenslandsche berigten.

DUIJSCHLAND.

Alle wegen herwaerts zijn gevuld met landverhuizers; eerstgenoemd telde men er te Hoya 300, heden telt men er hier ongeveer 6000 en er zullen 24 schepen, met hun boten, naar Amerika sterven. Het is eene formeele landverhuizing!

Uit het groothertogdom Hessen, 18 maart. In alle gemeenten van het groothertogdom Hessen is de volgende bekendmaking afgekondigd geworden: »De heere regering des staats is door berigten nopens landverhuizers, wier vertrek naar Noord-Amerika in te ver gevorderden tijd des jaars plaats heeft gegrepen, genoopt geworden, te doen opmerken, dat de gunstigste tijd ter overvaart naar Noord-Amerika in het voorjaar en de ongunstigste in den nazomer of herfst is, omdat de reis dan te laat aan de landing plaats aankomen, om nog naar het binnenland te kunnen komen, en alsoo den geheelen winter in de zeehavens moeten doorbrengen, alwaar zij gewoonlijk de middelen verteeren, waarmede zij, in een gunstiger jaargetijde, in staat zouden geweest zijn, de reis naar het binnenste des lands voort te zetten, waar zij beter uitsigten hebben dan in de grootere steden.

Amsterdam, 20 maart. **Amsterdam, 20 maart.** De heer J. B. Gellé, lid van den regeringsraad, lid der Staten en van de commissie van onderwijs in het groothertogdom, ridder-grootkruis van de eikenkroon, commandeur der Leopoldorde, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz., den 18de dezes is overleden.

Aan dezen algemeenen bevel, dat niemand immer van ongodsdienstigheid heeft kunnen beschuldigen, heeft echter de geestelijkheid, op bevel van haren bisschop, mgr. Laurent, bekend wegens zijne onverschrokken en erdragzaamheid, gemeend, haren kerkelijken bijstand te moeten weigeren. In de oogen van dien prelaat was de overledene een gruwel, want hij was **vruchtbaar!**

Inusschen heeft de bevolking gemeend, zich over dit onverschroomde gedrag des prelaats op eene eijgenwaardige en edele wijze te moeten wreken en door haren aankomst in massa tegen het onbegrijpelijke gedrag der geestelijkheid te protesteren. Een aantal van haren is op de markt gekomen, en al de troepen en leger-officieren des lands aan het hoofd, al de kweekelingen van het athenaeum en van de onderscheiden scholen met hante onderwezers, volgden den stoet, terwijl op de begraafplaats treffende lijkredenen werden gehouden door den heer Jurion, lid van den regeringsraad, uit naam zijner ambtsgenooten, door den heer Paget, uit naam der commissie van openbaar onderwijs, door den heer Paget, uit naam der vrijmetselaarsloges, en door den heer procureur-generaal Willmar uit naam der vrienden van den overledene.

Deze geheele volkenmenigte was diep bedroefd en verantwoordigd over het gedrag van mgr. Laurent, een gedrag, zoo ongunstig afstekende bij de verdragzaamheid, waaraan de Luxemburgsche geestelijkheid naar anders had gevand. Na afloop der plechtigheid begaf zij zich, uit eigene beweging, in massa naar het stadhuis, om aldaar tegen de handelingen des bisschops een protest te teekenen, hetwelk

aan Z. M. den koning-groothertog zal worden aangeboden. Men twijfelt er niet aan, of Z. M. zal eindelijk inzien, hoe ongevallig het **Laurent** aan de geheele bevolking en hoe onaanvaardbaar de verwijdering van dien naam is, om rust en vrede in het land te bewaren.

PRUISSEN.

Berlijn, 18 maart. Ten allen tijde hebben de pogingen van zekere partijen op het Pyrenee'sch schiereiland in de zogenaamde drie noordsche rijken een zeer vruchtbaeren bodem en niet geringe sympathien gevonden. Zoo is de reactie der woelingen van Carlistische en Mignëllistische partijen ook tot ons doorgedrongen en handtastelijk. Wij kennen, namelijk, de opmerking niet onderdrukken, dat de laatsten in den hier vertoovenden voormaligen Portugeeschen legatie-secretaris, **Correa da Sa**, eenen zeer grooten voorstander hebben, die de belangen van zijnen heer geen oogenblik uit het oog verliest en vele zaden strooit, welke ongetwijfeld eenmaal vruchten zullen dragen.

BEIJEREN.

Munchen, 17 maart. Naar men heden vernemt, heeft het den koning behaagd, den tot gezant bij de hoven van Brussel en Hage geoorverwden staatsraad, **Karl von Abel**, tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister aan het Sardijnische hof te benoemen.

BADEN.

Uit het Badensche, 19 maart. Het naar het Pensylvanische stelsel gebouwde en ingerigte mannen-tuchthuis te Bruchsal, nadert zijne voltooiing; de kosten dezer inrigting zullen meer dan een half miljoen gulden belooopen, — eene som, welke toch voor onzen staat veel te hoog schijnt.

Met de scheiding der justitie van de administratie zal het departement van justitie een veel gewigtiger werkring bekomen, dewijl voortaan alleen nog de administratieve ambtenaren der opper-ambten tot het gebied van binnenlandsche zaken resorteren. Mogt dan, in het vervolg, bij de aanstellingen tot geëmpliojeerden, alleen op zedelijke en verstandelijke eigenschappen gelet en eene liberale politiebepaling niet langer als een hinderpaal tot opklimming beschouwd worden!

Uit Baden, 15 maart. Men runde hier gaarne toetreden tot het voorstel der Pruisische regering tot het vervaardigen eener algemeene drukpers-wetgeving, om algemeen gebruik te erlangen, maar in dezen zin, dat de Karlsruher besluiten de bijzondere wetgeving over de drukpers niet langer beperken mogen. Men is hier overtuigd, dat Oostenrijk niet eensklaps zijn tot dusver gevolgd beginsel kan laten varen, ten einde het Franssch doel snel verwetenlijkt te sien; maar men wenscht, daar de drukpers met uitbreiding der Oostenrijksche, althans feitelijk, tusselijk vrij-gemaakt geworden is, te steunen op een zekeren, weittelijken grond, ten einde door middel der drukpers-zelve, met nadruk tegen de radikale oppositie te kunnen handelen, en men is voorzeker op goede gronden overtuigd dat men in de constitutionele staten, nadat de reactie niet meer is tegen te gaan, slechts op deze wijze tot een houdbaeren toestand geraken kan. Deze overtuiging zal men ter gelegener ure en plaats doen gelden. De vraag is, wat Pruisen daarvan zeggen zal? Zooveel weet men hier, dat Oostenrijk tot eene algemeene drukpers-wet niet zal toetreden.

treden. Integendeel, zal deze mogendheid de Karlsbader besluiten, in het uiterste geval, laten varen.

ENGELAND.

Londen, 20 maart. Gisteren avond heeft de heer Borthwick de zaak van Port Mahon, door den Pimes aangeroerd, in het Lagerhuis ter sprake gebragt. Hij vestigde de aandacht op de wijze, waarop Frankrijk zich, in vollen vrede, versterkte en zijne grenzen uitbreidde, en hij meende inlichting nopens de geruchten wegens Frankrijks voornemens omtrent Port Mahon te moeten vragen, ten einde men hier te lande mogt waken tegen zulke aanrandingen van nationale onafhankelijkheid en Europa's vrijheid. Frankrijks regering moest gevoelen, dat er grensen in de onderhandelingen waren, die niet overschreden mogten worden.

Lord Palmerston heeft geantwoord, dat de regering geen officieel bericht ontvangen had, strekkende tot bevestiging van bedoelde geruchten, en dat, volgens zijne berigten, die geruchten zelfs ongegrond zouden schijnen.

FRANKRIJK.

Parijs, 20 maart. Koningin Christina heeft den raad verlangd van drie voorname regtsgeleerden, nopens eenige vaste goederen, behoorende tot de nalatenschap van koning Ferdinand, in Frankrijk gelegen, en tot dus verre onverdeeld gebleven.

De bekende geestelijke de Lamennais, welke sedert eenen geruimen tijd weinig van zich heeft laten hooren, zal zich eerlang naar Rome begeven.

De heer Rothschild heeft aan het stedelijk bestuur der hoofdstad voorgesteld, om aan hetzelfde een crediet van 5 millioenen te verleen, ten einde het den aankoop van granen buitenslands gemakkelijker te maken en de voorneming der Parijsche markt te vermeerderen. Het stedelijk bestuur, gisteren bijeengeroepen, om over dit voorstel te beraadslagen, heeft hetzelfde niet aangenomen, aangesien het voordrands geen gebrek heeft aan geld of crediet, en de voorneming van de Parijsche markt geenerlei ongerustheid oplevert. Intusschen heeft men besloten, om den heer Rothschild den dank van het bestuur wegens het gedane aanbod te doen toekomen, hem daarbij verzoekende, om aan een gedeelte zijner voorstellen gevolg te willen geven, door ze direct tot het gouvernement te rigten. Inderdaad stelt de heer Rothschild voor, om, door middel van dit crediet van 5 millioen, granen op de vreemde markten aan te koopen, ten einde de behoeften van de markt der hoofdstad te voorzien, en het gouvernement de bevoegdheid te geven, om te handelen met de engagementen, welke hij aanbiedt te doen, en die daarin bestaan zouden, dat hij de granen op de markt zoude verkoopen tegen den koers van den dag, wanneer de operatie verhandeld mogt opleveren, dan zoude de heer Rothschild de zelve dragen, en wanneer zij wint, dan zoude de winst worden ingewisseld tegen broodstoffen ten behoeve der nooddruffige klasse.

Een particuliere brief uit Madrid geeft op eenen stilligen toon mede, dat de heeren Mor en Narvaez weldra weder in het kabinet zullen treden.

De Constitutionnel meldt uit Italië, dat de president Ricasoli overtuigd heeft laten doen, om den heer Ricasoli te ontdekken. Men verhaalt, dat deze neger-generaal, toen hij door de Fransche troepen onder den generaal D'Almeida vervolgd werd, omstreeks 15 maanden lang in een hooft ontvoerd bleef, en dat hij, toen hij werd gevonden, in een hooft ontvoerd bleef, en dat hij, toen hij werd gevonden, in een hooft ontvoerd bleef.

ten, die het overvinden onmogelijk te maken, al de hierbij tegenwoordig geweest zijnde arbeiders liet ombrengen. Een van hen, echter, die toen nog zeer jong was, ontkwam dit lot, begaf zich aan boord van een schip, wiens kapitein hem als slaaf op Cuba verkocht. Deze schreef sedert herhaaldelijk aan de regering van Haïti en trod aan, behulpzaam te zijn in het terugvinden van den slaaf; maar meer naar zijn aanbod in den wind. Onlangs schreef hij aan Richer, en de inlichtingen, welke hij gaf, schenen zoo nauwkeurig, dat de president hem kocht en naar Haïti liet komen. Dadelijk na zijne aankomst zijn de opgravingen begonnen.

BELGIE.

Brussel, 23 maart. De kabinetsraad is genogzaam dagelijks vergaderd, om te beraadslagen over de meest doeltreffende middelen, ten einde de verdere ruijng van den prijs der levensmiddelen te verhoeden en in het in vele gewesten steeds toenemende gebrek te voorzien. Volgens sommige dagbladen, die goed onderrigt kunnen zijn, zouden de bewindslieden, ten aanzien van verscheidene voornamen punten, het eens zijn geworden en daarvan eerlang doen blijken.

De beraadslagingen der gedeputeerden over de wet op de miltie zijn zoo verre gevorderd, dat men tot eene voorloopige stemming heeft kunnen overgaan. Allen komen daarin, echter, overeen, dat ondanks de voorgestelde wijzigingen, men geen goed geheel heeft erlangd. De tweede en afdoende stemming is uitgesteld tot na de beraadslaging over de wet, betreffende het honen des konings. Voor deze laatste stemming zullen voorzeker nog een aantal veranderingen ter sprake worden gebragt, zoodat het zeer twijfelachtig is, of de wet wel in deze zitting haar bejlag zal erlangen; en vermits de zitting, ter zake van de aanstaande algemeene verkiezingen, tegen het einde van april moet gesloten worden, zal aan de overweging van de wet op het middelbaar onderwijs ditmaal niet kunnen worden gedacht, — hetwelk beide partijen even welkom schijnt te zijn.

Bij den senaat bespeurt men eenige meerdere zucht tot oppositie.

De wijze, waarop lord Palmerston zich laatstelijk in het Britsche Parlement over de scheiding van België en Nederland heeft uitgelaten, en zijne verklaring, dat Engeland het aanbod van Rusland, om 60,000 man troepen te leveren, ten einde de revolutionairen uit België te jagen, niet heeft goedgekeurd, alleen nu vrees voor eenen algemeenen oorlog heeft hier te lande eenen zeer ongunstigen indruk gemaakt en aanleiding gegeven, zelfs in tegenwoordigheid des konings, tot menige scherpe aanmerking.

Wittenslandtsche berichten.

's Gravenhage, 22 maart. Het collegie van raden en generaalmeeesters der munt maakt de ingezetenen met de koninkrijken van valschheid der in omloop zijnde 10-gulden-stukken bekend. Onder andere ken-teekenen zijn deze stukken veel lichter dan de echt-tien-gulden-stukken. Aan de beeldding is het beeld van **W. M. Willem I** vrij onvolledig nagebootst. De letters van het omschrift **Willem koning der Ned.** zijn onduidelijk. Het geheele wapen staat scheef op het stuk en de kroon scheef op het wapen, en dat wapen zelf is zeer onvolledig. De letters van het omschrift zijn onduidelijk. De rand is over het algemeen iets breder dan bij de echte stukken; voorts **ZX** in plaats van **ZY** en **OMS** in plaats van **ONS**. Met betrekking tot de samenstelling bleken deze stukken te bestaan uit verscheidene per. Voorts wordt een ieder aangemaand, zoodanige stukken niet aan te nemen, op de personen acht te slaan, die deze valsche stukken mogten aapbrengen en dezelve, zonder titel, aan de ambtenaren van justitie of politie bekend te maken, wordende zij, die valsche of verminkte stukken, welke zij van anderen ontvangen hebben, weder uitgeregt, herinnerd aan artikel 135 van het Wetboek van Strafrecht.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van heden, heeft de voorzitter, **de heer L. F. H. Beerenbroek**, nieuw benoemd lid van de Kamer voor het groothertogdom Limburg, zich aangemeld heeft tot het doen onderzoeken zijner geloofsbrieven. Hierop wordt, of eene commissie benoemd, om zich met die taak te belasten. Die commissie wordt samengesteld uit de heeren: **Verwey-Mejan**, **Storm**, **Cost Jorrens**, van **Haarsofte**

en **Scheers van Haren** en **Speel**. De commissie doet, na verloop van eenigen tijd, bij monde van den heer **Verwey-Mejan**, verslag. Hieruit blijkt, dat de geloofsbrieven in betrekking tot zijn beyonden, en dat de commissie stelt diavolgens voor, den heer **Beerenbroek** althit de Kamer toe te laten. De vergadering besluit, de zaak ontkomstig. De heer **Beerenbroek**, ter vergadering binnengeleid zijnde, legt in handen des voorzitters, die daartoe bij koninklijk bevel van 20 dezer was gemachtigd, de gevorderde eed af en neemt daaraan zitting.

Is ingekomen eene koninklijke boodschap van gisteren, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende tot overbrenging op de begrooting van 1847 van sommen, op de begrooting van 1846 geplaatst, tot herstel van het Nederlandsch muntwezen, alsmede der aangewezen middelen tot dekking dier uitgaven. — Wordt besloten dat ontwerp, met de daartoe behoorende memorie tot toelichting, te doen drukken en ronddeelen en ter overweging te versenden aan de afdelingen.

Is ontvangen eene missive van den Hoogen Raad der Nederlanden, van 19 maart jl., waarbij kennis gegeven wordt van de vacature, in dat collegie ontstaan, ten gevolge der benoeming van den heer **Mr. J. A. Lightenveld**, tot lid van den raad van state. Tevens biedt de Raad aan de Kamer aan eene door dat collegie opgemaakte lijst van zes kandidaten, om daartoe, bij het opmaken van eene lijst van drie kandidaten door de Kamer, zoodanig acht te staan, als zij zal vermeenen te behoeven. Die lijst van zes kandidaten bestaat uit de heeren:

- 1o. **Mr. M. P. H. Strens**, procureur-generaal bij het provinciaal hof in Noord-Brabant;
- 2o. **Mr. J. J. Datta**, president van het provinciaal hof in Limburg;
- 3o. **Mr. H. H. Geradts**, raadsheer in het provinciaal hof in Limburg;
- 4o. **Mr. J. J. Uytwerf Sterling**, procureur-generaal bij het provinciaal hof in Noord-Holland;
- 5o. **Mr. M. Wiertha Beekman**, raadsheer in het provinciaal hof in Noord-Holland; en
- 6o. **Jhr. mr. C. Basker**, regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam.

Deze lijst zal worden gebruikt en rondgedrukt, zoodat nader de dag worden bepaald, waarop de vergadering tot de verkiezing van drie kandidaten zal overgaan.

Er is bij de Kamer ontvangen een stuk, met het postmerk **'s Gravenhage**, dat echter ongezegeld en ongeteekend is, en betrekking heeft tot de wet van 29 nivose XIIIde jaar. — Ingevolge de bepalingen van het reglement, wordt dat stuk ter zijde gelegd.

Een ingekomen geschrift, getiteld: **Nota over de graanwet; de requesten uit Zutphen en Deventer nader toegelicht**, zal in de boekery worden geplaatst. De voorzitter deelt mede, dat door de afdelingen tot rapporteurs gekozen zijn:

- 1o. Voor het ontwerp van wet, tot intrekking der wet van 29 nivose XIIIde jaar, de heeren: **Kniphorst**, **Scheers van Haren** en **Speel**, van **Goltstein**, **Egter** en **Hiddema Jongma**;
- 2o. Voor dat tot verlenging van den termijn van afdeling voor bijzondere fondsen en voor de ver-evening van uitgaven op den westerland, de heeren: **de Mofchy**, **Gevers**, van **Leeuwen**, **Hoof** en **Byleveld**; en
- 3o. Voor dat van het tijdelijk in stand houden van bepaalde wetten en verordeningen in het hertogdom Limburg, de heeren: **de Mofchy**, **Gevers**, van **Leeuwen**, **Mitsaers** en **Byleveld**.

De onderscheidene commissien van rapporteurs brengen hare algemeene verslagen uit: 1o. Over de nieuwe voordragt tot afschaffing der wet van 29 nivose XIIIde jaar. De beraadslagingen over dat ontwerp zullen worden gehouden morgen dinsdag ochtend ten elf ure; en 2o. Over het ontwerp van wet tot verhooging van hoofdstuk IX A der staats-begrootingen van 1846 en 1847, ten behoeve der rente-betaling van de geld-lening voor de droogmaking van het Haarlemmermeer. De beraadslagingen over dat ontwerp worden bepaald op overmorgen, woensdag, ochtend ten elf ure.

Enige ingekomen verzoekschriften worden in handen gezeld des daartoe bestemde commissie. Door die commissie wordt, bij monde van de heeren **Nap** en van **Leeuwen**, verslag gedaan op onderscheidene

adressen, betrekking hebbende tot het ahangig voorstel nopens de graanwet. Onder anderen zijn ditze-ve van:

- 1o. **L. Sijben** en andere landeigenaars te Hulsberg (Limburg), die de afschaffing van uitgaande regten en behoud der inkomende regten op de granen verzoeken;
- 2o. **J. W. Swets** en andere grootgrondbe-zitters te Valburg, in Limburg, tot afschaffing van de;
- 3o. de commissie van landbouw in de provincie Limburg, die een vast inkomend regt op de vreemde granen verlangt, met afschaffing van uitgaande regten;
- 4o. **H. J. Koolwijk** en andere landeigenaars in het rijk van Nijmegen, die het behoud der graanwet van 29 december 1835 verzoeken;
- 5o. **J. Overwater** en andere landeigenaars te Strijen en Strijensas, die denzelfden wensch uiten, of schorsing der bedoelde wet voor den tijd van twee a drie jaren verlangen;
- 6o. **J. P. Pagnier & Comp.**, fabrikan-ten van vermicelli ens. te Maastricht, die bezwaren voordragen tegen het wets-ontwerp op de intrekking van boortegende wet;
- 7o. de Kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam, op wijziging aandringt van de voorgestelde wet tot intrekking der wet van 29 december 1835, en
- 8o. de Kamer van koophandel en fabrieken te Schie-dam, die de afwijzing verlangt van het ahangig wets-ontwerp; beide dese Kamers geven den wensch te kennen, dat er tijdelijk nominale regten op den invoer van vreemde granen zullen worden vastge-steld. — Al deze verzoekschriften zullen ter griffe worden nedergelegd.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, zoo wordt de vergadering tot morgen ochtend gescheiden.

Uit het algemeen verslag nopens de voordragt tot intrekking der wet van 29 nivose XIIIde jaar, blijkt, dat men in de staatsvergadering geene bedenkingen ingebragt, en men integendeel daarmede geubegen genomen heeft. Intuschen is daarbij de vraag op den voorgrond gesteld, of de opvatting niet juist was, dat de regering, door het weglaten uit dit nieuwe ontwerp van al de bepalingen der vroeger afgestemde wet, welke de gevolgen van de intrekking der wet van nivose betroffen, tot het stelsel is toegelaten van die leden der Kamer, naar het stelsel der wet van 29 nivose en de wet van nivose en live intrekking der wet van nivose kan hebben, uitsluitend en zuiver tot het gebied der regterlijke magt behoorende. Men vond te meer grond voor die vooronderstelling daarin, dat de bewetge-de-ten, die, bijkans de openbare beraadslagingen, tot de afschaffing der wet van nivose, het ontwerp ont-trent deze aangelegenheid hebben gedaan, meer onderscheiden aard zijn geweest, en geenszins enkel en alleen op de thans weggevallene bepalingen, we-gens de gevolgen van de intrekking der wet van ni-vose, gegrond waren; hebbende zich ook niet tot het gevallen doen kennen, dat de intrekking eigen-lijk niet noodig was, daar, zoo als men van die zij-de beweerd, de wet van nivose sedert de intrekking der grondwet van 1815 geene verbindende kracht meer had gehad. De regering heeft gemeend, op de ge-dane vraag zich te moeten bepalen op de bevestiging, dat haar stelsel ten dien opzichte niet de reg-ter, bij uitsluiting, maar dat de wetgever bevoegd is, om die bepaling te roepen. Nadat echter, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op 17 dezer, af-stemmen van het ontwerp aangeboden ontwerp aan wet, getoond heeft van oordeel te zijn, of dat zij die bevoegdheid niet bezat, of dat zij van de bevoegdheid gebruik behoorde te maken, heeft de regering bij het tweede onderzoek met de beschouwingen, door de regering in hare memorie voorgedragen, te meer dan een opzigt niet kon vereenigen, en heeft bepaaldelijk volharded bij de meening, dat het in werking zijn der bepaling van artikel 3 der wet van 22 maart 1839 (Staatsblad no. 7), de waar-borg, door den staat verleend, niet voor den afloop der onderneming kan worden iigeroepen. Ook was men van oordeel, dat het fonds van waarborg op eene onregelmatige wijze wordt behoord, als niet aan de controle van de Algemeene Rekenkamer onder-

Uit het algemeen verslag, nopens de verzoeken, betrekkelijk het Haarlemmermeer, blijkt, dat men zich bij het tweede onderzoek met de beschouwingen, door de regering in hare memorie voorgedragen, te meer dan een opzigt niet kon vereenigen, en heeft bepaaldelijk volharded bij de meening, dat het in werking zijn der bepaling van artikel 3 der wet van 22 maart 1839 (Staatsblad no. 7), de waar-borg, door den staat verleend, niet voor den afloop der onderneming kan worden iigeroepen. Ook was men van oordeel, dat het fonds van waarborg op eene onregelmatige wijze wordt behoord, als niet aan de controle van de Algemeene Rekenkamer onder-

